

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle matkailijaveroa koskevaksi lainsäädännöksi

LLHall 19.08.2026 § 92
399/00.04.00/2025

Valmistelija Knutars Heli Lapin liitto

Valtiovarainministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle matkailijaveroa koskevaksi lainsäädännöksi.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi matkailijaverolaki. Lailla annettaisiin kunnille mahdollisuus ottaa käyttöön kunnan alueella tapahtuvaan vastikkeelliseen majoittamiseen kohdistuva vero eli matkailijavero. Veron käyttöönotto olisi kunnille vapaaehtoista. Veron tuotto tilitettäisiin kunnalle.

Matkailijaveron kohdistuisi kunnan alueella tapahtuvaan majoittamiseen. Veron soveltamisala kattaisi kaiken tilapäisen ja vastikkeellisen majoittamisen riippumatta majoitusmuodosta tai toiminnan laajuudesta. Verovelvollinen olisi majoittaja, ja veron suorittamisvelvollisuus syntyisi silloin, kun majoittaminen majoitusyksikössä alkaa. Matkailijaveron määräytyisi prosenttiosuutena majoituksen arvonlisäverottomasta hinnasta. Kunnanvaltuusto päättäisi veroprosentin suuruuden, joka olisi vähintään kaksi prosenttia ja enintään viisi prosenttia.

Matkailijaveroon sovellettaisiin oma-aloitteisten verojen verotusmenettelyä. Verovelvollinen laskisi veron määrän ja suorittaisi veron oma-aloitteisesti. Verokausi olisi kalenterikuukausi. Muusta oma-aloitteisesta verotuksesta poiketen matkailijaverotuksessa veroilmoitus annettaisiin kuitenkin vain niiltä verokausilta, joiden aikana verovelvollisella on ollut veronalaista toimintaa. Veroviranomainen olisi Verohallinto.

Matkailijaveron lisäksi niiden kuntien verotuloja, jotka ottavat matkailijaveron käyttöön. Suosituissa matkailukunnissa vero voisi tuottaa miljoonien eurojen verotulot, mutta valtaosassa kuntia mahdollinen verotulolisäys jäisi pieneksi. Koko maan tasolla matkailijaverosta kertyvät verotulot jäisivät todennäköisesti ainakin alkuvaiheessa muutamiin miljooniin euroihin tai enintään pariin kymmeneen miljoonaan euroon.

Veron vaikutukset matkailijamääriin jäisivät todennäköisesti suhteellisen pieniksi. Kunnallisena verona matkailijaveron kohdentuisi kuitenkin eri tavoin kuntien alueilla tapahtuvaan matkailutoimintaan ja matkailuyrityksiin, joten veron vaikutus matkailuun voi eri kunnissa vaihdella huomattavasti. Veron kunnallinen soveltaminen saattaa aiheuttaa vaikutuksia yritysten väliseen kilpailuasetelmaan. Matkailijaveron lisäksi myös majoituspalvelujen tarjoajien sääntelytaakkaa sekä aiheuttaisi hallinnollista työtä ja kustannuksia Verohallinnolle sekä veron käyttöönottaville kunnille.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan muutoksia oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annettuun lakiin viittaussäännösten päivittämiseksi.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.3.2027. Matkailijaveron kuitenkin sovellettaisiin ensimmäistä kertaa vuoden 2028 alusta.

Tausta

Pääministeri Petteri Orpon hallitus päätti kevään 2025 puoliväliriihessä Itäisen ja Pohjoisen Suomen ohjelmien strategisten toimenpiteiden käynnistämisestä. Osana tätä hallitus on päättänyt, että alueellisena kokeiluna toteutetaan lakiin perustuva matkailuvero eli matkailijamaksu toteuttamisedellytysten selvittämisen jälkeen. Selvityksessä tulee huomioida oikeudelliset edellytykset ja muut lainsäädännölliset

sekä kuntataloudelliset kysymykset. Kirjaus sisältyy Pohjoisen Suomen ohjelmaan, joka valmisteltiin valtioneuvoston kanslian johdolla ja jonka toimenpiteisiin matkailijaveron kokeilu kytkeytyy kestävän matkailun edistämisen välineenä.

Valtiovarainministeriö käynnisti syksyllä 2025 esiselvitystyön, jonka tavoitteena oli arvioida Pohjoisen Suomen ohjelman valmistelukirjauksen mukaisesti alueellisen matkailijaveron toteuttamisedellytyksiä ja tunnistaa alustavia vaikutuksia. Osana esivalmistelua valtiovarainministeriö järjesti avoimen verkkokuulemisen, jonka kautta kartoitettiin näkemyksiä matkailijaverosta Suomessa. Esivalmistelun päätteeksi valtiovarainministeriö julkaisi 17.4.2026 arviomuistion ”Alueellinen matkailijavero Suomessa; Arviomustio veron toteuttamisedellytyksistä” (valtiovarainministeriön julkaisuja 2026:12).

Pääministeri Petteri Orpon hallitus päätti kevään 2026 kehysriihen yhteydessä jatkaa alueellisen matkailijaveron lainvalmistelua.

Esityksen tavoitteena on mahdollistaa se, että kunnat voivat halutessaan ottaa käyttöön alueellaan tapahtuvasta vastikkeellisesta majoittamisesta suoritettavan matkailijaveron. Veron kautta kunnilla on mahdollista kerätä matkailusta yleiskatteellisia verotuloja, jotka tilitetäisiin veron käyttöönottaneelle kunnalle.

Lausunto pyydetään antamaan viimeistään 31.8.2026.

Lapin liiton lausunto

Lapin liitto kiittää mahdollisuudesta lausua alueellisen matkailijaveron toteutuksesta. Lapin liitto kannattaa kuntien keräämän matkailijaveron käyttöönottoa. Matkailijavero on ollut jo pitkään maailmalla laajasti käytetty ja hyväksytty toimintamalli, joka mahdollistaa resurssien keräämisen mm. matkailun aiheuttamien haasteiden hallintaan.

Lapin liitto on pitänyt lähtökohtana matkailijaveron käyttöönotolle sitä, että verotuotto voidaan käyttää siellä, missä se kerätään (ts. kuntien keräämä vero) ja toissijaisesti sitä, että verotuotto suunnataan kestävän matkailun kehittämiseen ja matkailun aiheuttamien haittavaikutusten hallintaan. Lakiesityksessä toteutuu ensimmäinen lähtökohta, mutta toinen ei, sillä vero on toteutumassa yleiskatteellisena. Tällöin vaarana on, ettei verotuottoa kohdenneta matkailun kehittämiseen millään tavalla. Mikäli matkailijavero toteutetaan yleiskatteellisena, olisi hyvä esittää ainakin suositus siitä, että tietty prosenttiosuus verotuotosta käytettäisiin kestävän matkailun kehittämiseen. Esim Norjaan ollaan ottamassa käyttöön malli, jossa kunnan tulee etukäteen ilmoittaa miten se käyttää verotulon matkailun kehittämiseen, jotta se saa valtiolta luvan kerätä veroa.

Pidämme oikeana ratkaisuna sitä, että kunnilla on mahdollisuus päättää itse matkailijaveron käyttöönotosta, koska matkailu on kehittynyt eri puolilla Suomea eri tavalla. Lisäksi on hyvä, että valtio määrittää matkailijaverolle ylärajan, jota kunta ei omalla päätöksellään voi ylittää. Tämä käytäntö huomioi koko Suomen kilpailukykyä suhteessa muihin matkailumaihin.

Esityksessä matkailijavero koskee kaikkea kunnan alueella tapahtuvaa majoitusta, joka on vastikkeellista ja tilapäistä (kesto on alle 28 vuorokautta). Tämä linjaus on oikea, sillä se pitää sisällään sekä rekisteröidyn majoituksen että lyhyt vuokrauksen eli Airbnb -tyyppisen majoituksen. Matkailijavero on luonteeltaan oma-aloitteinen vero, jonka ilmoittaminen ja maksaminen perustuu majoituksen omaan ilmoitukseen. Käytännössä tätä on mahdotonta valvoa lyhyt vuokrauksen osalta ilman rekisteröintivelvoitetta.

Suomen tulisi siis viipymättä ottaa käyttöön EU:n rekisteröintivelvoite (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus 2024/1028), joka koskee lyhytaikaisten vuokramajoituspalvelujen tietojen keruuta ja jakamista. Käytännössä tämä tarkoittaa

sitä, että majoituskohteella (esim. Airbnb-asunto) pitää olla rekisterinumero ja verkkoalustojen (Airbnb, Booking jne.) tulee kerätä tiedot tarjoajista ja kohteista, sekä toimittaa tiedot viranomaisille. Tämä parantaisi lyhytvuokrauksen läpinäkyvyyttä ja mahdollistaisi matkailijaverovelvollisuuden valvonnan tasapuolisesti kaikenlaisen majoituksen osalta.

Lakiesityksessä todetaan, että kunnat voivat vuosittain ilmoittaa matkailuveroprosentin Verohallinnolle. Ilmoittamisen määräaika ja menettely olisi vastaava kuin muissa kunnan ilmoittamisissa veroissa. Veroprosentti ilmoitetaan verohallinnolle käytännössä marraskuussa. Tässä yhteydessä on huomattava, että kansainvälinen matkailumyynti tapahtuu usein jopa vuotta etukäteen. Matkailuelinkeinolla on hankala ennakoida kustannuksia, mikäli päätökset veron määrästä tulevat myöhään. Tilannetta voidaan yrittää ratkaista esimerkiksi siten, että kunnat tekevät päätöksiä veron määrästä useammalle vuodelle.

Verotulon tulee palautua täysimääräisenä takaisin kuntaan. Lapin liitto pitää ehdottoman tärkeänä, että mahdollisen veron käyttöönotolla ei saa olla vaikutusta kuntien valtionosuuksiin tai muuhun verotulokertymään. Lainsäädännön valmistelussa tulee myös varmistaa, että veron keräämisessä, tilittämisessä ja vastaanottamisessa hyödynnetään digitaalisia järjestelmiä ja olemassa olevia automatisoituja palveluja mahdollisimman paljon ylimääräisen työn minimoimiseksi. On tärkeää varmistaa, ettei hallinnollisesta taakasta tule kohtuutonta.

Esittelijä vs. maakuntajohtaja Takkula Hannu Lapin liitto

Päätösesitys Lapin liiton hallitus päättää antaa asiaan yllä esitetyn mukaisen lausunnon

Päätös Keskustelun aikana Anni Koivisto teki seuraavan muutosesityksen: ”Lisätään lauseen: ”Käytännössä tätä on mahdotonta valvoa lyhytvuokrauksen osalta ilman rekisteröintivelvoitetta.” jälkeen: ”Kunnille tulisi jättää mahdollisuus päättää paikallisesta vähimmäisrajasta, jonka alittava kaikkein pienimuotoisin tai satunnainen toiminta voitaisiin rajata hallinnollisen taakan vuoksi pois järjestelmästä.”

Puheenjohtaja totesi, että Anni Koiviston muutosesitys raukeaa kannattamattomana.

Lisäksi Annika Sipola teki keskustelun aikana seuraavan muutosesityksen: ”Lapin liiton hallitus päättää antaa asiaan yllä esitetyn mukaisen lausunnon seuraavin muutoksin: 1. Lisätään ensimmäiseen kappaleeseen lause ”Matkailijaveron tulisi olla euromääräinen.” 2. Muutetaan toisen kappaleen ensimmäinen lause ”Lapin liitto on pitänyt lähtökohtana matkailijaveron käyttöönotolle sitä, että verotuotto voidaan käyttää siellä, missä se kerätään (ts. kuntien keräämä vero) ja toissijaisesti sitä, että verotuotto suunnataan kestävä matkailun kehittämiseen ja matkailun aiheuttamien haittavaikutusten hallintaan.” muotoon: ”Lapin liitto on pitänyt lähtökohtana matkailijaveron käyttöönotolle sitä, että kunnat keräisivät täysimääräisesti veron ja saisivat täysvaltaisesti päättää veron käyttämisestä, kuten matkailun aiheuttamien haittavaikutusten hallintaan ja kestävä matkailun kehittämiseen.”

Antti Kaarlela kannatti Sipolan muutosesitystä.

Hallitus päätti keskustelun jälkeen yksimielisesti hyväksyä esitetyn lausunnon Sipolan esittämällä muutoksella.

Merkittiin pöytäkirjaan, että

- Maria-Riitta Mällinen poistui kokouksesta ja hänen varajäsensä Tilda Tuomaala liittyi kokoukseen klo 12.24
- Teemu Alatalo poistui kokouksesta klo 12.46

